08/08/2022

Ιερά Παράκληση στην ιστορική Ι.Μονή Παναγίας Βρεσθενίτισσας

/ Ιερές Μονές

Στην προσφάτως ανασυσταθείσα ιστορική Ιερά Μονή Παναγίας Βρεσθενίτισσας, τελέσθηκε Ιερά Παράκληση προς την Υπεραγία Θεοτόκο, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Μονεμβασίας κ. Ευσταθίου.

Στην χθεσινή ομιλία του προς τους ευλαβείς προσκυνητές, ο Σεβασμιώτατος ερμήνευσε τους στίχους του τροπαρίου του Μικρού Παρακλητικού Κανόνος, που αναφέρει: <<Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρὸς σὲ καταφεύγω, σωτηρίαν ἐπιζητῶν· ὦ Μῆτερ τοῦ Λόγου καὶ Παρθένε, τῶν δυσχερῶν καὶ δεινῶν με διάσωσον>>.

Ολοκληρώνοντας, ευχήθηκε η Μεγαλόχαρη να εισακούσει τις προσευχές των πιστών, ώστε να γαληνεύσει τις ψυχές τους και να τους οδηγήσει με ασφάλεια στον δρόμο της αρετής και της σωτηρίας.

Η Ιερά Μονή Παναγίας Βρεσθενίτισσας

Στα βορειοδυτικά του χωριού των Βρεσθένων και σε μικρή απόσταση από αυτό, πάνω σε χαμηλό ύψωμα, μέσα σε συστάδα κυπαρισσιών και πεύκων σώζεται

σήμερα η Μονή της Παναγίας της Βρεσθενίτισσας. Είναι αφιερωμένη στην Κοίμηση της Θεοτόκου και για μεγάλο χρονικό διάστημα αποτέλεσε τον καθεδρικό ναό της παλαιάς Επισκοπής Βρεσθένων.

Η ίδρυση της Μονής ανάγεται στον 14ο αιώνα, κρίνοντας από τις αξιόλογες τοιχογραφίες που διακοσμούν το εσωτερικού του ναού. Αποτέλεσε την έδρα του επισκόπου Βρεσθένης τουλάχιστον από τον 16ο αιώνα έως την εποχή της επανάστασης του 1821, αν και κατά διαστήματα η έδρα μεταφέρθηκε και σε κάποια από τα γειτονικά χωριά. Το 1704 σημειώθηκαν στη Μονή σημαντικές εργασίες αναστήλωσης, προκειμένου να επιστρέψει η έδρα της Επισκοπής στη Μονή η οποία είχε προσωρινά μεταφερθεί. Τον Ιούλιο του 1826 καταστράφηκε από τη φωτιά από τα στρατεύματα του Ιμπραήμ. Η καταστροφή αυτή θα οδηγήσει στην ραγδαία παρακμή της, ενώ το διάταγμα του Όθωνα, το 1834, που αφορούσε τη διάλυση των μικρών σε αριθμό μοναχών μονών, θα σημάνει το τέλος της Μονής της Παναγίας της Βρεσθενίτισσας.

Σήμερα σώζεται από τη Μονή το καθολικό της και ένα διώροφο κτίριο εντός του περιβόλου της, το οποίο κατά πάσα πιθανότητα εξυπηρετούσε τις ανάγκες των μοναχών. Το καθολικό της Μονής ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο της τρίκλιτης, καμαροσκέπαστης, ανατολίζουσας βασιλικής με τετράρριχτη στέγη. Η στέγη του κεντρικού κλίτους σηκώνεται ψηλότερα από αυτές των πλαγιών. Το ιερό απολήγει σε τρεις τρίπλευρες εξωτερικά αψίδες, τις οποίες διατρυπούν δίλοβο παράθυρο τη μεσαία και από ένα μονόλοβο τις δυο πλαγιές. Στην πλευρά αυτή του ναού, λίγο χαμηλότερα από τα παράθυρα, προέχει σειρά οπτόπλινθων. Η μεσαία αψίδα αμέσως κάτω από τη στέγη περιτρέχετε από οδοντωτή ταινία.

Ο ναός είναι λιθόκτιστος με τοιχοποιία η οποία συνιστάται σε ακατέργαστους λίθους. Οι πλάγιοι τοίχοι του ναού υποστηρίζονται από μεταγενέστερες αντηρίδες. Ο δυτικός τοίχος κορυφώνεται σε δίλοβο, μάλλον νεώτερο κωδωνοστάσιο.

Η προσπέλαση στο εσωτερικό του πραγματοποιείται από δυο τοξωτές θύρες, μια στη νότια και μια στη δυτική πλευρά του ναού. Στη νότια θύρα οδηγεί κλίμακα με πέντε βαθμίδες. Ο φωτισμός επιτυγχάνεται με δυο παράθυρα, ένα ορθογώνιο στη βόρεια πλευρά και ένα τοξωτό στη νότια. Αρχικά υπήρχε και ένα τρίτο δίλοβο παράθυρο στο δυτικό τοίχο του πάνω από τη θύρα εισόδου το οποίο στη συνέχεια κλείστηκε.

Εσωτερικά ο ναός χωρίζεται σε τρία κλίτη από δύο ζεύγη πεσσών και ζεύγος παραστάδων οι οποίες συμφύονται με τη δυτική του πλευρά. Τους διαχωριστικούς τοίχους του Ιερού, τους πεσσούς και τις παραστάδες συνδέουν μεταξύ τους τόξα. Στο εσωτερικό της μεσαίας αψίδας του ιερού και είναι προσκολλημένο σύνθρονο

με τρεις βαθμίδες, οι οποίες πλαισιώνουν τον επισκοπικό θρόνο. Τις πλευρές του θρόνου καλύπτουν μαρμάρινες ακόσμητες πλάκες.

Το αρχικό μαρμάρινο τέμπλο, το οποίο δε σώζεται σήμερα, διατηρεί μόνο το κεντρικό τμήμα του εμπρός από το Ιερό Βήμα. Αποτελείται από δύο θωράκια και δύο πεσσίσκους εκατέρωθεν της Ωραίας Πύλης και κοσμήτη, τα οποία φέρουν ανάγλυφη διακόσμηση από ταινίες, σταυρούς, ρόδακες, έλικες, ανθέμια και κομβία.

Γραπτό διάκοσμο διασώζει μόνο το μεσαίο κλίτος του ναού και το Ιερό Βήμα. Τα δύο πλάγια κλίτη με την Πρόθεση και το Διακονικό δεν ετοιχογραφίθηκαν ποτέ. Οι τοιχογραφίες αυτές κατά το μέγιστο μέρος τους ανάγονται στον 14ο αιώνα και αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής λόγω της αξιόλογης τέχνης τους. Μεταβυζαντινές (18ου αιώνα) είναι οι τοιχογραφίες που έχουν εντοιχιστεί στο βόρειο και στο νότιο κλίτος δίπλα από το τέμπλο μετά την αποτοίχισή τους από τη δυτική όψη των ανατολικών πεσσών του ναού και τη συντήρησή τους.

Το δεύτερο οικοδόμημα της Μονής, το οποίο βρίσκεται στη νότια πλευρά του περιβόλου της, αποτελείται από ένα χαμηλό ενιαίο καμαροσκέπαστο ισόγειο και οροφή, επίσης καμαροσκέπαστο, χωρισμένο σε τρία δωμάτια, που δεν επικοινωνούν μεταξύ τους. Τα δωμάτια αυτά κατά πάσα πιθανότητα υπήρξαν τα κελιά των τελευταίων μοναχών της Μονής. Ο όροφος φέρει τέσσερες τοξωτές χαμηλές θύρες στη βόρεια πλευρά και τοξωτά παράθυρα στη νότια.